

SZARVASI ÚJSÁG

Képes hetilap, a társadalom, közgazdaság és irodalom köréből.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre . . . . . 6 frt. — kr.
Félévre . . . . . 3 frt. — kr.
Negyedévre . . . . . 1 frt. 50 kr.

Egyes szám ára 12 kr.

MEGJELENIK:

hetenként egyszer, vasárnap.

Az előfizetési pénzek, úgy a lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőhöz Szarvasra czímnzendők.

A nyílt-térben minden garmondsor dija 25 kr.

HIRDETÉSEK

jutányos áron vétetnek fel.

A hirdetések az „Árpád” irodalmi és nyomdai intézetbe küldendők.

Budapesten lapunk számára hirdetéseket elfogad Mudrony és György hirdetési irodája Barátok-tere 3. sz. Athenaeum 1 emelet; továbbá A. V. Goldberger, servitater 3. sz. alatt.

Egy helyi kérdés.

„Szarvas város tót város.” Ezt a sententiát olvastam három-négy hónappal ezelőtt a „Pesti Napló” egy vezércikkében. E szomorú valóság kimondására a „Pesti Napló”-nak a telepítések ügye adott alkalmat. A törvényhozás sanctionálta az államjóságok eladásának elvét s hirlapi discussió tárgyává tétetett, vajjon nem lehetne-e az államjóságok eladásával egyuttal szolgálatot tenni a magyarság ügyének is olyképen, hogy a magyar vidékeken levő államjóságok a lehető kedvező feltételek mellett, az amugy is éhenhalással küzködő felföldi tótság által telepítesenek be. A „Pesti Napló” említett cikkében egy nagy nevű publicistánk, nagyon kevés sikert jósolt e tervnek. Hivatkozott Szarvas városnépe példájára, mely másfél századon át, tiszta magyar községek által környezve, megtartotta magával hozott tótságát.

Hogy a „Pesti Napló” igazat mondott, mi szarvasiak kénytelenek vagyunk bevallani. Statistikai adatokra nem is kell hivatkozom, a tény igazsága annyira szembeszökő.

S miért van ez így? A mulasztókat kérdőre vonni nem lehet, s az élők még megtehetik kötelességüket.

És ezt meg kell tenni. Ha nem ennek, hát a jövő nemzedéknek.

Teljes tisztelettel viseltetünk a szarvasi polgárság magyar hazafisága iránt, készséggel, örömmel elismerjük, hogy a szarvasi polgárnak csak a nyelve tót, a szive az magyar. De annyi sem elég! A nemzeti ségi áramlat megindult egész Európában. A horvát, a szerb, a román, a bolgár külön nemzetisége czimén követel állami létet magának. Algirban az arabok támadtak fel, hogy ketté törjék az igát, mely őket, mohamedánokat, a francziákhoz csatolja, a Bastille

ünnepén a Párisi „Elszasz” szoborra a remény örökzöldjét rakja a francia nemzet ifjusága.

A szláv nemzeti törekvésekre különösen nagyon kedvező idők járnak. Itt is, ott is felüti magát az embereknek ugy-egy szláv nemzetiségű csoportja, független állami létet követelve magának. Az ügy apostolai mindenfelé toborzanak ügyfelek után.

Bizony még megeshetik rajtunk, hogy egy szép reggelen a szláv törekvések valamelyik sajtó-organumában, talán a prágai „Pokrup”-ban az elnyomott szláv népcsalád egy töredékeként fognak bennünket reklamálni, ott a magyar alföld közepén.

Megtörténhetik! S a reklamálók talán nem is fognak nevetségére szolgálni a világnak. Annak a becsületes szarvasi polgárnak, ki tót nyelven imádkozik Istenéhez nincs kiírva a homlokára, hogy az ő szivverése a magyar hazáé. Szokások, erkölcsök, jellem, de főleg a nyelvi az, melyek szerint a nemzetek külön váltak s lettek francziákká, angolokká, németekké, olaszokká, magyarokká.

Nekünk magyar állampolgároknak demonstrálnunk kell azt, hogy magyarok vagyunk. Demonstrálnunk kell alkotmányunk védelmében, hagyományaink tisztelésében, mindennek, a mi magyar produktum: az irodalom, földmívelés, ipar stb. termékeinek megbecsülésében, — egész az elfogultságig.

És demonstrálnunk kell azt, hogy magyarok vagyunk legfőképen és első sorban azzal, hogy magyarul beszélünk. Mert ez legerősebb kapocs, mely az embereket egy nemzeté kapcsolja s a nemzetnek respektust és tiszteletet szerez más nemzetek előtt.

Szarvas város polgársága magyar vérében, szivében mindenében. Csak apostolok kellenek hozzá, hogy nyelvében is az legyen. S azzal az apostolsággal

nem fog jární martyromság. A pap, a tanító, a városi előjáró s mindazok, kik állásuknál fogva apostolai lehetnek a magyarság ügyének, nem fogják megcsalni a népet, nem fognak vissza élni a mandatummal, melyet tőle nyertek, ha úgy töltik be állásukat, melyre a nép akaratából meghivattak, hogy működésük eredménye az lesz, hogy Szarvas város polgársága husz, harmincz vagy negyven év múlva nem csak szívében, n y e l v é b e n i s m a g y a r l e s z.

Éppen a szarvasi polgárság hazafias érzelmeiben találhatják ennek garanciáját.

Inczédi Lajos.

A békésmegyei tanító-egyesületnek közgyűlése

Mező-Berényben július 20-án.

A közművelődés bajnokai, a békésmegyei tanító-egyesület tagjai, midőn ezidei közgyűlésükön oly jelentékeny számban jelentek meg. tanujelét adták fáradozatlan tevékenységöknek és ügybuzgalmaknak; s midőn M.-Berény községe és egyházai vendégeiket a lehető legelőzékenyebb vendégszeretettel fogadák, bizonyoságot adtak arról, hogy a nevelés ügyének fontosságát érzik, s annak harczásait megbecsülni tudják. Hogy a mező-berényiek a nevelés ügyét csakugyan szívéből hordozzák, azt eléggé bizonyítja az az iskola is, melyet a tót-ijku év. egyház legujabban emelt. Végig menve e palotászerű épületen. lehetetlen, hogy örömmérettel ne teljék meg az embernek szíve, ha meggondolja, hogy azt egy egyszerű, többségében földművelő nép emelteté összerakott filléreiből. Meglátszik, hogy e népnek vezérei, p a p j a i, t a n i t ó i, e l ő j á r ó i hű pásztorok, kiket isten tovább is áldjon meg munkájokban.

Maga a közgyűlés gazdag volt lélekemelő mozzanatokban. A megjelent tanítókat hazafias érülettel áthatott, lenkőlt beszéddel üdvözölte a község főjegyzője H a t i ur. Megmlékezik beszédében arról, hogy ezer éve, hogy a magyar elfoglalta e

hazát; sok baj, mongol- és törökpusztítás érte; hogy a jobbágy kívül állott az alkotmány sánczain, hogy több századon át a nemzet Európának védbástyául szolgált; csoda-e ha szellemi haladásban elmaradt? Csoda-e ha a költő fohászodik: Isten segíts! népeknek istene! Tedd jóra munkássá e nemzetet! Jelzi folytatólag, hogy felpiroslott a jobb kor hajnala. A nemzet kiállt a versenytérre. Tudomány, ipar, kereskedelem, gazdaszat elevenségre ébredt a Kárpátoktól Adriáig. Haladás van a tanügy terén is. Érett gondolkodó népre nagy szükség van. Ebben hatalmas tényezők a tanítók. Most midőn a tanítók összesereglettek, hogy eszmét cserélve, egymást tökélyesítve, vállvetett erővel előbbre vigyék a nevelés-ügyét: üdvözli őket a m.-berényi előjáróság nevében nemes törekvéseik ösvényén, ugyis mint hosszú éveken át pályatársuk, rokonuk és testvérük, kívánja, hogy adjon isten nekik lelkiert, egészséget, odaadó készséget és ügybuzgalmat, fáradozásuk gyümölcse láttassék megyészerte.

Nem kevésbé lélekemelő volt Németh Lajos elnök urnak beszédje, melylyel az egyesületnek hatodik közgyűlését megnyitá. Hangsúlyozá mint a tökélyesülés fő követelményét a önképzést. Felhívá a tanítók, ügybarátok figyelmét az Eötvös-alapra, mely módot nyujt arra, hogy a tanító is felnevelhesse gyermekét a tudományos pályán. Óhajtjuk, hogy e beszéd egész terjedelmében, mielőtt az évkönyvben napvilágot látna, a lapok utján elébb is közöltessék.

Ezek után következtek a titkári, könyvtárnoki és pénztári jelentések. Mindenike arról tanuskodott, hogy az egyesület ügyei üdvös fejlődésben vannak. Ma ismét két fiókegyülettel, a gyomai és m.-berényivel, többet számlál az egyesület. A fiókegyesületek munkálkodása évről évre nyer kiterjedésben. Zavarólag csak az hatott, hogy a b.-csabai izraelita tanítók személyeskedő okok miatt az egyesületből kiléptek. Számoljanak önmagoknak érte.

A jövő évre mintaleczkéül külön tűzve: Beszéd- és értelemgyakorlat az I. osztályban tekintettel a ministerialis tantervre. Megfejtendő kérdésekül lettek kitűzve: Mikép oldandó meg a tanyai iskolák ügye? Továbbá. A népiskolai tantárgyak egymáshoz viszonya.

T Á R S A G

Egy levél a viharban.

— Novella. OUIDÁ-tól. —

Francziából fordítá: WOLF VILMOS.

Berceau-de-Dieu, egy kis falu volt a Szajna völgyében. Néhany paraszt birtokát és gunyhójat a nagy erdőre bizta, mely hosszan terült el a kanyargó folyó mentében. A falu egyetlen lejtős utczából állott, fődözve fenyő és nyírfák által, öreg, mohfedte haztetőkből, melyek körül naponta egy csapat galamb szallingózott, egy kőtemplomból, csűrőkből, melyeket a kúszó növények szőnyege diszített és melyeken a nap fényében tündöklő repkény évődött.

Körülötte terült a mezőség, mely Normandia barmait taplalta és az erdőség. hova az ifjuság minden nyári vasárnap kijart vad harang-virágokat és friss vad-rózsákat szedni.

Berceau-de-Dieu eredete a távol időkbe nyúlik át. Azt állítják, hogy már az orleansi szűz idejében meg volt s egy kőkereszt a XII. századból még fennállott a folyó közelében, az utca végen, egy gesztenyefa alatt, a hol szokás szerint összegyűltek esténkint a falubeliek. Egy város sem feküdt szomszédságában; a legközelebbi négy mertföldnyire volt. A

lakosok derék, munkás, békés emberek, több áipát, zabot gyümölcset arattak, mint a mennyi szerény szükségletöknek elegendő volt. A háboru zaja, a forradalom hullámai, katonai és politikai czivódások ismeretlen dolgok voltak Berceau-nak; viharos szelei dühönghettek a körülfekvő vidék felett, de sohsem érinték a szabadalmazott fészket, mit elszigeteltsége is előmozdított. Igaz, hogy több ember a marseillais-vel ajkán eltavozott, hogy Champagne síkjain harcoljon, néhány hazafi pedig veres sípkaban eljött, hogy haromszinű kokárdákat osszon ki a lakosok között azon rendelettel, hogy azokat mindenki viselje az egy és oszthatatlan köztársaság nevében; de senki sem értette s az aratas szokás szerint megtörtént a nélkül, hogy az ágyu visszhangja megzavarta volna; a sötét napok félelmei sem vésődtek be a nemzedékek emlékébe. — Reine-Alix, a falu legvénebb asszonya, jól emlékezett, hogy midőn még gyermek volt, hallotta atyját halkan beszélni egy a nép által elítelt királyról; arra is emlékezett, — mert azon este eljegyzése történt és életének tizenhatodik évfordulója volt — hogy egy lovas gyors futásban rohant az utcza keresztül, kiáltva: „Győzelem! Marengo! Marengo!...” Éreztek jól a faluban, hogy valami csodalatos történt a távolban Franciaországért: fivérek, rokonok, Reine-Alix jegyese és ő

Az elábbiakon kívül pályakérdések tüzetek ki a következőkben: Hogyan ápolja és fokozza a tanító a gondjaira bízott tanulók szépérzékét? És: Az egyéni hivatás tudatára mikor és miképp hason a tanító? Díj legjobb munkának 3—3 darab, a másodiknak 2—2 darab arany.

Folytatólag a múlt évi közgyűlés által kifizűtött kérdésekre befolyt munkálatokról történt jelentés. Donner L. előadó kiemelte Benka Gyula szarvasi tanítóképző intézeti igazgató urnak dolgozatát a tanítóképzésről s eredményképen a közgyűlés a következő határozmányokat hozta: 1. A képezdei felvételnél „jó” jegyű bizonyítvány követelendő. 2. A képzők a leendő tanítók szerénységének előmozdítása és idellen fennhájásának meggállása céljából nagy sulyt fektessenek a jellemfejlesztésre. 3. A képzőintézetek szoktassák a növendéket az önképzéshez. 4. A szaktárgyak közül a paedagogia történetét kell először tanítani és pedig bőven, az általános neveléstan végsőnek maradjon és röviden tárgyalassék. 5. A tanítóképző tanfolyam 3 évről 4 évre emeltesék.

Bányai Inre előadó fejtegette a kérdést: Miként lenne kezelendő a konyhakertészet? Azon eredményül levont határozmányi javaslata felett, hogy a tanítók hagyják ez ügyben a kezdeményezést a tantestületeknek, vita fejlődött ki. Benka Gy. utalt arra, hogy Sziráczy János szarvasi néptanító szorosán a kifizűtött tárgyhöz ragaszkodva, feletetet ad arra nézve, hogyan kell a szóban levő kertészetet megkezdeni. Határozatul kimondatott, hogy Sziráczy ur dolgozata az évkönyvbe felvétessek, Bányai ur pedig formulázza az akadályokat s azok elhárításának módjait a jövő évi közgyűlésen.

Németh Lajos elnök, helyét ezidő alatt alelnök Török Gábor ur foglalván el, értekezett az Eötvös-alapról. Melegen ajánlja azt az egyleti tagoknak. Értekezése egész terjedelmében az évkönyvbe felvételnél határozatott.

Veres Lajos fejtegette, hogy minő állást foglaljon el a békésmegyei egyesület az országos közgyűléssel szemben? - Ajánlata, szemben Donner Lajos ur módosító indítványával, el lön fogadva. Az egylet követet küld, s attól jelentést vár a

közgyűlés lefolyásáról. Kiküldöttül titkos szavazással 41 szavazat közül 29 szavazattal Németh Lajos ur lett megválasztva.

Rohay János ur azon kérdésre: Kell-e a békésmegyei tanítóegyesület tagjainak a fiókegyesületnek is tagjaivá lenni? igenlőleg felel s a közgyűlés ily értelemben hozott határozatot.

A jövő évi közgyűlés helyül, a város szives meghívására B-Csaba tüzetett ki.

Végül megválasztatott a tisztviselőség. Elnök: Németh Lajos; alelnök: Török Gábor; főjegyző: Sass István; aljegyző: Salát Tamás; pénztárnok: Rohay János; könyvtárnok: Uhrin Pál. Igazgató választmány: a fiókegyesületnek elnökei és hatrendes tag: Simkó, Plank, Marczali, Opavszky, Buday, Fábrián négy póttag: Kis B., Bányai, Séllyei és Horváth B. Ezzel a közgyűlés be lett fejezve.

Méltánylólag kell kiemelnünk, hogy a békésmegyei régészegylet elnöksége a tanítóegyesület ezen közgyűlésének alkalmát felhasználta régészeti ásatás rendezésére M.-Berény alatt ott, hol legutóbbi időben több érdekes bronzkori tárgy találtatott. A néptanítóknak alkalmuk volt az ásatás módjával megismerkedni, s habár maga az ásatás nem volt jutalmazó ez eselben, annyi haszna mégis volt, hogy a közönség figyelmzettetve lett, hogy az őskori tárgyak iránt érdeklődjék. A legutóbb színrekerült nevezetes bronzkori tárgyak be lőnek mutatva.

Ugyancsak ez alkalommal a békésmegyei méhészegylet titkára Brózik K. ur előadást tartott a Göndöcs-féle tökélyesített kaptárról. Értekezését nagy érdeklődéssel hallgatták végig, s meg vagyunk arról győződve, hogy a méhészet megkedveltetéséhez ez is nem kis mértékben hozzájárult.

Lehetetlen méltánylólag ki nem emelnünk a mezőberényi műkedvelőtársaság önzetlen ügybuzgalmát, hogy a közgyűlés alkalmából egy előadást (Szigligeti Czigány-ját) és bált rendezett az Eötvös-alap javára. S még inkább le lehet kötelezve a tanító testület a b.-csabai fűfő dalkar iránt, mely átrándulva egy igazi műelvezettel kinéző műsorban dalestélyt rendezett szinte hason ezélra. Gally János ur a dalkar vezetésében igazi műmesternek mutatta be magát.

velők együtt felkúsztak a magaslatra, ott egy pyramist raktak össze fenyőgalyakból, szalmából és száraz mohból és örömtüzet gyújtottak.

— Nem tettük volna, - jegyzé meg, midőn a gyermekeknek ezen dolgokat beszélte - ha tudjuk, hogy a kis Claude nagynénem utolsó szűlőtte, egy 19 éves önkénytes, e győzelemben megöletett.

Reine Alix az egész Berceau legboldogabb teremtese volt.

— En öreg, nagyon öreg vagyok! — szokta volt mondani — de ha az embernek egy kis házikója van, hol meghuzódhatik, meg van mindennapi kenyere, van egy unokaja, mint az enyém, és ha egész életét Berceuban töltötte, jó öregnek lenni. Ideje van gondolkozni és hálát adni az Istennek, inkább mint az ifjúkorban, mely a munka kora.

Reine-Alix magas, erőteljes aszszony volt, mindamelllett, hogy görnyedt, hajlott, még szép volt, noha az évek hosszu sora nehezedett feléje: fekete szemének tüze még égető és lagy volt Biztos léptekkel haladt faczipőjében egy botra támaszkodva, feje bekötve egy nagy fehér fejkötővel, füleiben nagy ezüst függőkkel, melyek örökség és egyszersmind menyasszonyi ajándék voltak. Faluján kívül a világ nem érdekelte, alig tudta, hogy létezik. Nem tudott sem írni, sem olvasni, mindig igazat beszelt, jámboran fölnevelte gyermekeit és dicsérte az urat; vénségében is megtalálta a békeséget.

Egyik fia a nagyvilágba keresé szerencsáját; nehany soust hagyott neki, a melyen egy kis hazikót, földet, egy kis szőlőt vett, úgy hogy gazdagnak vált be.

Bernadou nagyanyja mellett élt, keményen dolgozva. Ő nem volt tudósabb nagyanyjánál, de hitt a papnak, ki őt megkeresztelte és a tüzhelyben, melytől egy napra sem távozott el. Mint özvegynek egyetlen támasza, kikerülte a sorozást. Midőn felszólítottatott szavazni, nem éppen bizalmatlansággal kérdezé, hogy mire kötelezi ez őt?

— Hogy mint jó fiu, becsületes ember és mint jó francia élhess, - válaszolok neki. És Bernadou őszinte arczan mosoly kélt, kiegyenesítvén sugár természetét, örömteljesen lépett a szavazási urnához.

Láthatjuk, hogy voltak dolgok, melyekben Reine-Alix, noha eszes volt, nem tudta őt felvilágosítani.

— Csak te gondoskodj — mondogatta neki — házaról és szükségleteidről, ne légy soha olyan, kik elakarjak tanulni istentől a világ kormányzását, míg szénajuk elpusztul s gyermekeik éhen vesznek.

Esténként akadt a falu korcsmájában öt-hat elégedetlen, kik módjuk szerint vitatkoztak a kommunizmusról, szidva a rossz időt és a gabona árát, teli kancsó mellett, kik aztan karöltve jártak fel s alá az utcán, hazafias dalokat énekelve; de Bernadou sosem volt társaságukban. Neki meg volt azon konzervatív ösztöne, mely oly élesen megkülömbözteti a

Bordésiméiás.

Igy folyt le a békésmegyei tanítóegyesületnek közgyűlése s az ez alkalomból rendezett ünnepélyek, s bennünk azt a meggyőződést erősítette meg, hogy az ilyen összejövetelek nagyon alkalmasak egyrészt az egyesülési szellemet jó irányban ápolni, másrészt egyesekben felkölteni azt a nemes ambíciót, hogy azon a téren, melyre őket saját akaratuk s az isteni végzet helyezé, tőlük kitelhetőleg hasznosan működni törekedjenek.

Adjon isten erőt a békésmegyei tanítóknak, hogy magasztos céljának élni s minden nemesért, jóért lelkesülni tudjon!

Miháfi József.

H I R E K.

— (A távirtdának városunkba való bevezetése) tárgyában ujabban mozgalom indult meg, különösen az üzletférfiak körében, kik leginkább érzik e hiányt. A közlekedési és közmunkaminiszternek városunkba lett megérkeztek határozatba is ment, hogy e részben szóval előterjesztés tételik; azonban e tervet megakadályozta ezuttal a miniszter ur gyors eltávózása. Ez életrevaló eszmét valóban kár volna elejteni.

— (Ordódy közlekedési miniszter úr ö excja) f. hó 20-án estve 9 órakor körutjában városunkat is meglátogatta. Terv szerint gátvonalainkat is megtekinteni óhajtott; azonban a hajó, melyen Gyomárról kíséretével együtt megindult, egy helyen a kiöntésen fennakadt, úgy hogy kénytelenek voltak a hajót elhagyni. Ennek következtében a miniszter Túrról külön vonaton városunkba rándult, hol Tomcsányi Károly ur vendéglátó házánaál szállt meg, Horváth Gy. országgyűlési képviselő s körösszabályozási kormánybiztos ural együtt. A miniszter ur pár órai időzés után halaszthatlan teendők miatt ismét külön vonaton visszautazott a fővárosba, azon kijelentéssel, hogy később okvetlenül megtekintí gátvonalainkat.

francia parasztot a munkás-osztálytól, mely általában szocialista.

Ő szerette a földet; melyet művelt és ezen szeretetnek oly erős gyökerei voltak, mint az öreg tölgynek, mely abban tenyészett.

Páris iránt azt a bizonytalan félelmet érezte, melyet valami vadállat kelthet, mely szüntelenül avval van elfoglalva, hogy mindent fölfaljon, Nem sokat törődött a kormánnyal, csak a nap érlelje meg vetését. Ezen tudatlan bölcsesség, a természet és Reine-Alix oktatásainak volt eredménye.

Némelyek gunyolták őt ezen tulságos engedelmességért, de azért korántsem volt ostoba és tetszett a fiatal leányoknak. Ami őt illeti, neki csak egy tetszett. Egy tavaszi napon így szólt Reine-Alix-hoz, üdvözölvén őt nevenapján és egy kis csokrot tartva kezében.

— Nagyanyám, mit szólna ön ahhoz, ha én házasságra gondolnék?

E kérdést félénken intézte az öreg asszonyhoz; egy vagy két perczig hallgatott, mialatt a virágcsokrot gondosan egy cserépfazékba helyezé el.

— Kire esett választásod, gyermekem? — kérdezé, azal a határozottsággal, mi nem annyira hangjában, mint inkább fekete szemében mutatkozott.

Bernadou őszinte tekintete nagyanyjával találkozott.

— (A szarvasi izr. elemi iskolában) a tanévzáró vizsgálatok f. hó 27-én, szerdán tartatnak meg, melyre a t. szülők és a tanügy iránt érdeklődők ezuton tisztelettel meghívatnak. — Glück Zsigmond, tanító.

— (Kinevezés.) Dózsa Andor kákafoki és halásztelki gáttársulati mérnök urat a körösszabályozási munkálatok vezetésével megbízott kormánybiztos: Horváth Gyula országgyűlési képviselő ur, közelébb a szabályozási vonal felügyelő-mérnökévé nevezte ki.

— (Tűz ütött ki) városunkban f. hó 21-én esti tél 10 órakor, mely Czimrák Tamás földmives házána tetőzetét, daczára az elég korán érkezett segélynek, teljesen elhamvasztotta. A tűz ezuttal is, mint legtöbbször, kenyérsütés közben, a vigyázatlan tüzelésből eredt. Derék polgárságunknak sikerült a tüzet lokalizálni, úgy, hogy az alig háromnegyed óra alatt teljesen el lett fojtva.

— (A megyei okszerű méhész-egylet) f. hó 17-én tartott választmányi gyűlésén, Göndöcs Benedek elnök ur bejelenté, miszerint a közgazdasági miniszterium, vándor-méhésztanítási célra, ez évre is 200 frt államsegélyben részesíté az egyletet, melyre nézve az egylet hálás köszönetet szavazva a magas kormánynak, a vándortanítás hol és mikor tartására vonatkozólag elhatározottat, hogy Mezőberényben f. hó 20-án, Gyomán f. hó 24-én, Endrődön f. hó 31-én, Dobozon augusztus 7-én, Uj-Kigyóson augusztus 14-én és Csabán aug. 17-én fog a vándor-méhészeti-előadás — Brózik Károly egyleti főtitkár s vándor-méhész tanár által megtartatni. Több helyről kérdés intéztetvén az egyletke mézeladás iránt, annak mikénti eszközlésével az egylet elnöke bizatott meg. Elnök bemutatja az egylet kiállítási diszoklevelét, kijelentve, hogy annak kiállítási árát — 100 frtot — a saját jából fedezte, mely összeget az egylet javára ajándékozza; — ezen nagylelkű adományozás iránt, a vál. gyűlés, az egylet nevében, jegyzőkönyvi hálás köszönetét fejezi ki az elnök apát urnak. Az egylet, tagjainak kedvezmény gyanánt évenként 20 drb különféle méhészeti tárgyakat sorsolás utján adományozni már a mult évben határozatilag kimondván, ennek ez év őszén

— Dax Margitra! — válaszolá a fiatalember. Méltó ez önhöz, nagyanyám?

— Igen! — mondá ő, de szája szélei kissé vonaglotak és fejét a névnapi csokorra hajtotta, hogy elrejtse néhány könnyet. Ő ezt előre látta, örült neki nagyon, mindamellett pillanatig fájdalmas volt ő rá nézve.

— Köszönöm! — kiáltá Bernadou, áthatva az örömtől. Huszonöt éves volt, független és már — ha nem is lett volna gazdálkodó — megélhetett és eltarthatott volna egy asszonyt mindennapi munkájával, de éppen úgy nem támadhatott benne azon gondolat, hogy nagyanyjának ne engedelmesskedjék, mint az, hogy rá kezét emelje.

— Meglátogatom ma este Margitot. — mondá Reine-Alix. Derék leány, szeplőtlen hirnévvel. Te jól választottal!

Azon estén naplementekor Reine-Alix szavát tartá és elment felkeresni a fiatal leányt, ki fianak szívét szerelemre gyujtá.

Margit könyörületességéből fölnevelt árva, egy bérlőnel volt szolgálatban, szép leány, szerénységgel és egyszerű ére-nyekkel fölruhazva, becsültetve Reine-Alix-től, ki már regen rá vetette szemét. Kétségkívül így gondolkozott a nagyanya, haladva a lejtős utcán, melyet már annyit taposott faczipőjével:

— Sok család panaszkodhatnék, hogy nincs se butora, se ruhaneműje, se pedig hozománya. Van nekünk anyyi.

— egy hangverseny rendezésével egybekötve — léendő kivitelével egy háromtagú bizottság lón megbizva.

— (E l j e g y z é s.) K i s s László csabai kir. aljárás-bíró ur, a napokban jegyezte el Lubinszky Vilma kisasszonyt, Lubinszky Ede orosházai kir. járásbíró ur kedves leányát.

— (U j - K i g y ó s o n) Becker Oszkár nyug. cs. kir. kapitány, f. hó 17-én reggel, pisztoly-lövessel vetett véget életének. Nevezettet széleskörben ismerték, mint kitünő műveltségű, képzett, derék, humanus férfit; — résztvett az 1866. poroszok elleni hadjáratban s jobb válpereczét egy golyó szétzúzta, minek folytán szolgálatképtelenné válván, nyugdíjaztatott. Ettől kezdve folytonosan búskomor volt, mert egész lelkével csüggött a katonai pályán. Kereste a magáuyt s maga is érezvén előhaladt kedélybetegségét, kérte testvérét, hogy szállítanák gyógyintézetbe. Ezt azonban már nem várta be. Megirta végrendeletét, — e hó 17-én reggel még sokáig sélt, megreggelizett s aztán ágyára dőlve, revolverével szíven lötte magát. Rögtön meghalt. Temetése rendkívül nagy részvét mellett folyt le. — Nyugodjék békével!

— (M e g a k a r t a e l ő z n i.) A b.-gyulai megyei börtönben közelébb a következő eset történt: Jagyugy Pál csabai lakos, a ki nem rég azért került börtönbe, mert feleségét sulyokkal agyonütötte, egyik börtöntársát, Szabó Imre k.-társai lakost zsinéggel meg akarta fojtani. Szabó Imre a biblia olvasásába elmerülve ült egy széken, a mikor Jagyugy észrevétlenül a háta mögé került s hirtelen hurkot vetett a nyakába s azzal lerántotta a földre s fojtogatni kezdte. — A segélykiáltásra összeszaladt örök csak nagynehezen tudták Szabót kiszabadítani a dühöngő kezeiből. Kérdőre vonatván, Jagyugy bevallotta, hogy e szándékát régóta érlelte; — ugyanis Szabó egy alkalommal, a mikor élelmöket kapták ki, meghagyódott reá s azzal fenyegette, hogy ha őt a kenyérben még egyszer megrövidíti: megfojtja; hogy tehát Szabó végre ne hajthassa fenyegetését, meg akarta őt előzni, s inkább ő akarta Szabót megfojtani, mintsem az őt.

— (O r o s h á z i l e v e l e z ő n k) írja a következőket: M e g ő r ü l t. E hó 16-án a következő eset adta elő

hogy hár munknak elég lesz. Elég rosszul teszik a szülők, ha nem szereznek semmit gyermekeik számára és utóvégre, ez nem a gyermekek hibája. Mondjanak, a mit akarnak. Ha a leány szegény, annal több okot látok arra, hogy neki hajlékot és férjet adjak.

Ezen gondolatokba merülve, elérkezett a bérlő házához, hol Margitot hazi dolgokkal foglalatoskodva találta. Falusi szokás szerint elébb a fiatal leány gazdájával akart beszélni, de félvén, hogy ez talán rosszul fogadja, jónak találta elébb a szegény gyermeket megnyugtatni.

— Kis Margitom, nagy titok birtokába vagyok ma reggel óta. Találd el, miféle?

Margit elpirult, majd sápadt lett. Bernadou még nem beszélt erről neki, de hisz', ha tizenhét éves már az ember és gyakran tanczolt ugyanazon ifjuval s itokban tán együtt téptek virágot. A szóbeli nyilatkozatok nem szükségesek. — Míg az öreg asszony így nézte, szemei könnyel teltek meg. Még mosolygott és inkább több gyöngédséggel, mint örömmel halkan kérdezé:

— Szereted őt?

— Oh, Alix anyám!

Margit nem bír többet mondani. Kezei közé rejté arcát s könnyekben tört ki.

— Na jó! Csak boldogítsd őt! — mormogá a nagyanya, keblére szorítva az árvát — mert én már öreg vagyok és ő egyedül maradna.

magát Orosházán az u. n. Gyopáros-fürdő helyiségében. Egy tizenöt éves fiu. ki nem tudott úszni, a többszöri intés dacára is hement a lóusztatóba s rövid idő alatt eltűnt a víz felszínéről, azonban akadt jó uszó. elég korán érkezett a megmentésére. Kihozta a vízből s a helyett, hogy hasra fektette volna, con amore megfogta két lábánál fogva s fejfelé lefelé mintegy jó félóraig csüngette, hogy a vizet eltávolítsa tőle. A szegény fiu az erős vértódulás következtében örütségi rohamokba esett, de valószínűleg fel fog gyógyulni. — T ü z. Különös az, hogy Orosházán egy hét sem mulik el a nélkül, képviselőnk ittjárta óta, hogy tüzeset ne történt volna. Vasárnap július 17-én éjtélkor a Bánki-utcán a Benkő-féle ház egészen lángborult, mire a vész jelzésére a pihenő lakosság felébredt. Nagy szerencse, hogy az idő csendes volt, mindazáltal a későn érkezett segély következtében a szomszédházba is belekapott a tűz, mit azonban a tűzoltók csakhamar elnyomtak. Az összes kár 1600 frtra rug. T e m e s v á r y Lajos szintársulata bucsut velt Orosháza községétől jul. 17-én anyagi körülmények miatt.

— (A z a l s ó - f e h é r - k ö r ö s - s z a b á l y o z á s i - t á r s u l a t n a k) f. hó 16-án tartott gyűlésén, a tavaszi árvíz által megrongált töltések kiépítésére szükséges kétszázharmincezer forintnyi kölcsönnek felvétele indítványoztatott s jöllehet, a gyűlés minden tagja teljesen meg volt győződve a kölcsön szükségességéről, mindazáltal — nem érezvén hivatott és jogosultnak magát a gyűlés, a kölcsön felvételére nézve az érdekelt községek nevében is nyilatkozni, e tárgyban f. hó 30-ára egy újabb gyűlés megtartása határozottatott, melyre a költségvetési tervezet megküldése mellett — az érdekelt községek képviselői is meghívatlak s résztvenni felkérlettek.

— (E g y m a g y a r t á v i r a t). — ha ugyan nem tréfál a „N. Fr. Pr.“ — furcsa história okozója volt Triesztben. Az ottan való sült olasz táviróhivatal kap nemrég Budapestről egy tiszta magyar telegrammot, melyet nem értett senki. Törték rajta a fejöket erősen és beletekintelt a tisztviselők háta mögöl a távirat-kihordó szolgálta is. — „Ahá, tudom már, kinek szól!” — mondá, megpillantva a szövegben valami S.

Reine-Alix előadá kívánsagát a bérlőnek és nejének kik nem találtak semmi okot arra, hogy visszautasítsák; — majd nyakába vetve kendőjét, hazafelé ballagott.

— Jól tettem! — mondá magába, mialatt a lenyugvó nap utolsó sugarai is eltűntek szemei elől. Egy két év múlva ugyis már siromban leszek. Nyugodtabban fogok ott aludni azon tudatban, hogy a gyermekek tovább is Berceau-ban élnek. Talán rám is gondolnak majd néha-néha, ha hosszú esteken a tűzhely körül fognak csevegni.

A ks alacsonyí szobában Bernadout gondolatokba merülve találta. Kezeit széles vállaira tevé és így szólt ünneplés hangon:

— Isten áldása legyen veled és gyermekeid gyermekeivel! Margit nőd lesz!

II.

Egy hónappal később egybekeltek. — Május vége felé járt az idő. A verőfényes völgy, mely Berceának nevezte-tett, telve volt virággal és dallal. Egy szép tavaszi reggelen Bernadou és Margit, rokonaitól kísérve, a kis templomba mentek, melynek mindig nyitott ajtaját egy nagy feszület őrizte. Vigan szólt előtte a zene és Reine-Alix csaknem oly vidám lépéssel kísérte őket, mint a milyennel hatvan évvel ezelőtt ugyanazon oltár elé járult. Oly vigan voltak és az egész násznép oly édes-örömet vigadott velük.

(Folytatása következik.)

Márk nevet — „az a magyar zsidó az, a kinek tegnap is vittem sürgönyt ebbe és ebbe a vendéglőbe. Ide csak vele hamar, mert még ma odább utazik.“ A tisztviselő odaadta a táviratot a legénynek; gyakran megtörténik az a telegrafálásnál, hogy a czim belekeveredik a szövegbe. A szolga fut a vendéglőbe és átadja a táviratot S. Márk urnak. Az elhül a czim láttára, aztán idegesen tépi föl a papírt s végre kaczag oldalszakadásig. A szolga kérdi, hogy tán nem neki szól a távirat. „Dehogy nem!“ — mondja Márk ur és sietve dugja zsebre, nem mulasztván el a hivatalozógnak fejedelmi borralát adni. És elutazott abban a pillanatban. Másnap német távirat érkezik a budapesti főkapitányságtól a trieszti rendőrséghez, melyben kérdezi, hogy vajjon elfogták-e S. Márk veszedelmes gazembert, a kinek nyomozó-levelét tegnap magyarul táviratozták meg 2687. szám alatt. Tableau a rendőrségnél. táviróhivatalban! A nyomozólevelet magának az üldözött gonosztevőnek kézbesítették. A hibás tisztviselőt felfüggesztették, a hivatalozógnát elcsapták, — a „N. Fr. Pr.“ pedig dülhöng, hogy a magyar hivatalok mért leveleznek magyarul a külfölddel. Eddig a történet.

— (Kataszteri munkálatok a megyében.) A békési és szarvasi járásban volt árvíz folytán, nevezett járás ataszter ecső iztosa, meg ez v foly n a csabai becslőjárashoz tartozó községeket fogja osztályozni, — egyelőre a békési járás becslőbiztosa Csorváson, a szarvasi járás becslőbiztosa Orosházán kezdi meg működését, — a csabai járás becslőbiztosa, saját járásában végezendi a helyszínelési felvételt.

— (Az ország összes szőlőinek rendszeres átvizsgálása.) főleg azon szőlőterületeknek, a melyek a mult évi vizsgálatok folyamán átvizsgálhatók nem voltak, ez évben folytattatni fog, illetőleg már a legközelebbi napokban megkezdődnek az arra vonatkozó előleges teendők. Az e hó 5-én tartott phylloxera-bizottsági ülés — e kérdéssel foglalkozván, a vizsgálat rendszerére nézve abban állapodott meg, hogy első sorban és lehető szigorú részletességgel azon szőlők kerüljenek vizsgálat alá, melyek az illető lakosságnak valódi jövőbeli förtékelésüknek. A vizsgálatokat részint a földmívelési miniszteriumnak saját szakközegei, részint pedig a mult évben már a g. t. j. r. ukr. n. zve t. lje en me. biz. hatóknak bizonyult középtanodái tanárok fogják végezni. — E szerint szőlőink kétféleképpen vizsgálatnak meg és pedig egyrészt azon törvényhatósági bizottságok által, melyek a miniszteri körrendelet értelmében ezzel megbizattak és a fentemlített szakemberek által. Azon veszélynél fogva, mely az ország legkülönbözőbb borvidékein folyton mindig újból s újból jelentkező phylloxerával összes hazai szőlőszetünket fenyegeti, a földmívelési miniszter ez intézkedése rendkívül fontossága, mivel ma már kétségbevonhatlan tény, hogy a phylloxeravészszel sikeresen csak ott lehet megküzdeni, hol a baj minél korábban konstataáltván, csirájában elfojtható volt.

— (A szarvasi kisdedovó-egylet) f. hó 23-án tartott közgyűlésén méltányossági okokból elhatározta, miszerint az eddigi 1 frnyi óvási (tan)-díj f. évi július 1-től számítandó egy próbaévre 50 krra szállítatik le. Ez intézkedésre, valamint a közgyűlés többi határozmányaira közelébb bővebben visszatérünk.

Tarkaságok.

A nő a gyönédség ideálja; a mi költészet a férfiakban van, mindazt a nő től kölcsönöztük. Mily szellemi fensőbbség, mily magasztos öntudat.

Ne ütődjél meg senki termete, növése és alakja fölött, mert senkinek sem áll hatalmában azt megváltoztatni.

Okos gazdánál, józan fogadásnál egy krajczár sem vész el.

A szögek értéke. Mennyi a tompa szögnek értéke? kérdi a mathesis tanár egy szórakozott fiutól. — Hét egy garas! válaszolt ez hirtelen.

Egy új istenasszony. Tanár: Hogy hívták Herkulesnek a feleségét? Tanítvány: Herr Kuleschnek a feleségét — a feleségét, úgy hívták, hogy hát, izé, bizonyosan Frau Kulesch.

Képünkhöz.

Egy jeles francia festmény sikerült másolatát veszik olvasóink mai számunkban. Szunyókáló paraszt, tüzes francia bort szállít a falun keresztül; szerencsétlenségére az egyik hordó csapra ütött voltát csakhamar kizsákmányolja a virgoncz lány-sereg, s a bögre és a tenyér ugyancsak kiveszi a maga részét. A hatás csakhamar jelentkezik, s a botránynak alig képes az előlpejő anyóka végét vetni.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos: Sipos Soma.

HIRDETÉSEK.

HIRDETMÉNY.

Mezőtúr város javadalmát képező Berettyó-hidván, országos- és hetivárosokbani helypénzszedési joga f. évi szeptember 1-től 1884. évi szeptember 1-ig terjedő három évre Mezőtúr városa tanácsstermében f. évi augusztus hó 12. napján délelőtt 9 órakor tartandó árverésen bérbe fognak adatni; a bérleti feltételek addig is ugyanott megtekinthetők.

Mezőtúr, 1881. július 19.

Bolváry Antal,

polgármester.

